

Hesu - Otomi, Querétaro

1.1

Ar Xuwa Xixthe mi mönga ar hoga mhö

(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1.1 Ár ndüi ár hoga mhö ar Hesusukristo ár T'u Jö.

1.14-15

Ar Hesu bi dü'ma ár 'befi

(Mt. 4:12-17; Lk. 4:14-15)

1.14 Nú'mü mi njot'a ar Xuwa har fadi, ar Hesu bi menga Ngalilea mi mömba ár hoga ts'ut'wi Jö.

1.15 Mi enö njawa:

—Xi zo ar pa xki mhö, ne ár ts'ut'wi Jö 'bap'utho. 'Yothwu ár nts'o'mi, ne n'emuihu ar hoga mhö.

1.21-27

N'ar n'ohö mi nthexkwi n'ar ts'ondöhi

(Lk. 4:31-37)

1.21 Bi zoñ'u har hnini Nkapernaum, ne ar pa ntsaya bi yut'a ar Hesu ha yá nijö ya xodyo mi uti.

1.22 Nu'u togo mi ots'e mi 'yoda ár nt'uti, ngetho mi nñö ngu n'a pe'sa ár ts'edi, hinge ngu nuya böt'ofö.

1.23 Ha mi 'buhnu n'ar n'ohö ha yá nijö'u mi nthexkwi n'ar ts'ondöhi, n'a mbi hyexta n'ar mhafi,

1.24 bi 'ñenö:

—Tema gi pekwa, Hesu me Nasare. Hage xka e gi hwatkagihe. Di pödi togo'i, ár hoga T'u Jö.

1.25 Nunar Hesu bi zui ne bi 'ñembabi:

—Kot'a ri ne, ne poni hye nunar n'ohönu.

1.26 Ha nunar ts'ondöhi bi hwö'sa nunar n'ohö, ne bi hyexa n'ar mhafi bi boni bi zop'u.

1.27 Gatho xa mi 'yotho, ne mi nöhxnatho mi en'u:

—Ter mehñupya. Tema 'ra'yo nt'utinü 'mü. Pe'sa ar ts'edi 'bepa ya ts'ondöhi, ne nuyü ote.

1.32-34

Ar Hesu bi othe nze ya dathi mi yu ar hyadi

(Mt. 8:16-17; Lk. 4:40-41)

1.32 Mi taknde, ja xki yu ar hyadi, ba ts'impa gatho ya dathi ne nu'u mi nthexkwi ya ts'ondöhi.

1.33 Gatho ya mengunü xa mi n'ent'i bi wat'a har goxthi.

1.34 Ne bi othe nze ye tsant'ö ar hñeni mi pets'i, ne bi 'yenga nze ye ya ts'ondöhi, ne himi hegi nda nñö, ngetho mi pö'u togo'ö.

2.1-12

Ar Hesu bi othe n'ar dathi xki nza ár ndo'yo

(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

2.1 Xki tho 'ra ya tsi pa, ne ar Hesu bi yut'a man'agi har hnini Nkapernaum, ne bi födi mi 'buhnu har ngu.

2.2 Ne dama bi wat'a nze ye ya jö'i. Himi tsüdi nda yut'a har ngu, mödi nda m'ata har goxthi, ne nunu mi xipabi ar hoga mhö.

2.3 Nu'mü ba e 'ra ya n'ohö mi honi, mi tsi n'ar n'ohö xki nza ár ndo'yo, mi njunga goho mi muts'i.

2.4 Nuya jö'i xa mi nze ye, himi tsä nda yut'i. Jange bi xos'u n'a xeni ár m'et'e ar ngu, ne ka bi gö'mnü har oki nunar fidi mi oxa ar n'ohö xki nza ár ndo'yo.

2.5 Ar Hesu mi hyandwa yá jamfi nu'ú togo mi tsihi, bi 'ñemba ar ñ'ohö xki nza ár ndo'yo:

—Ndada, xi mpump'a ri ts'oki.

2.6 Mi 'buhnu 'ra ya böt'ofö, mi 'yoxa njap'ú mi ense ha yá mfeni:

2.7 Yo'ö ñö njap'unu. Ts'okwa Jö. Hinjo'o man'a tsá da pungya ts'oki, hõnse Jö.

2.8 Ar Hesu mi pötwatho yá mfeni ne te gatho mi beñ'ú, jange bi 'ñembabi:

—Yo'ö te gatho gi benthu ha ri mfenihu.

2.9 Tamar ñhembabi ga embabi nunar ñ'ohõnu xi nza ár ndo'yo: Xi mpump'a ri ts'oki, wa ga embabi:

Nangi, juxa ri fidi, di ma.

2.10 Pöhupya, Nö'ö Togo ba e bi Njö'i pe'skwa ar ts'edi har ximhai da pungya ts'oki, nuhu teme ma ga pefi.

Ne bi 'ñemba nö'ö togo xki nza ár ndo'yo:

2.11 —Nu'ge di xi'a'i: Nangi, juxa ri fidi, di ma ri ngu.

2.12 Nu'mú nö'ö dama bi guxa ár fidi, bi thota mateda ya jö'i bi ma. Gatho xa mi 'yotho mi nsundabi Jö mi eñ'ú:

—Hiñham'ú xta hanthu n'ar nt'udi njanu.

4.35-41

Ar Hesu bi japa ar 'yomndöhi bi ntsaya

(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

4.35 Nor pa'ö mi nxui, bi 'ñemba yá maxte:

—Ma ga thohu 'randi.

4.36 Bi 'ñe ya jö'i, ne har motsa habu mi ku'ú, bi ma'ú. Mi 'buhnu ma'ra ya motsa n'ehe.

4.37 Nú'mú mi ku har dehe, bi ñ'o n'ar 'yomndöhi, ne xa mi ensa ar dehe har motsa, 'butho nda ku'mi.

4.38 Ne ar Hesu mi 'benga hár xutha ar motsa mi öhö, xki gaxa ár ñö ha n'ar huhni. Bi ma ba t'a, ne bi t'embabi:

—Utate, ha hingi handi ma ga kuhu.

4.39 Ne bi nank'ö bi zu ar ndöhi, ne bi 'ñemba ar ñhõnthe:

—Ñhe, ntsaya.

Ne bi ntsaya ar ndöhi, ne gatho bi ñhetho.

4.40 Ar Hesu bi 'ñemba yá maxte:

—Yo'ö xa gi ntsuhu. Hanja hingi ñ'emuihu.

4.41 Nu'mú xa bi zu n'ar mbidi, ne mi enga n'a ngu n'a'ú:

—Togo'munu. Ar ndöhi ne ar ñhõnthe öte te 'bepabi.

5.22-24

5.22 Ne ba e n'ar ndö ha yá nijö ya xodyo mar thuhu ar Hairo, mi hyandi bi ndandihmö hár wa.

5.23 Ne xa mi apa ar möte mi embabi:

—Ma t'inxu ntsawi ar ndöte. Ba e gi hñuxa ri 'ye gi öthe ne da nte.

5.24 Bi mewi 'mú. Ra nzeýe ya jö'i mi teni, ne nuyú xa mi ts'its'i.

5.35-42

5.35 Hinxki watho nda ñö, ba e 'ra xki 'ñe hár ngu ár ndö yá nijö ya xodyo, ne bi 'ñembabi:

—Yo gi hõkwa ár 'befi ar Utate. Xi du ri t'inxu.

5.36 Mi 'yö ar Hesu, bi 'ñemba ár ndö ar nijö:

—Yo gi ntsu. Hõnse ñ'emui.

5.37 Ne hinto bi hyegi nda deni, hõnse ar Pedro, ar Hakobo ne ar Xuwa ár jödöp'ü'ö.

5.38 Ne bi ma hár ngu ar ndö'ö, ne bi hyanda ya jö'i xa mi nxint'i mi zoni ne mi mafi.

5.39 Ne nu mi yut'i, bi 'ñembabi'u:

—Yo'ö xa gi nxinhu ne xa gi zoñhu. Nunar nxutsinu hinxi du, ötho.

5.40 Ha nu'u togo mi 'buhnu mi thentho. Nunu bi 'yenga gatho, ne hõnse bi hyegi nda yut'a habu mi 'bengar nxutsi ar dada, ar nõnõ ne nu'u mi ñ'owi.

5.41 Bi mipa ar 'ye ar nxutsi, ne bi 'ñembabi:

—Talita kumi —di boni da 'ñenõ: Nu'ge nxutsi, di xi'a'i gi nangi.

5.42 Ne dama bi nangi bi ñ'o. Nunar nxutsinu mi pe'sa 'ret'a ma yonjeje. Ne gatho nu'u bi hyandi, xa bi 'yotho.

7.18-23

7.18 Ne ar Hesu bi 'ñembabi'u:

—Hage nu'ahu n'ehe hinte xi zo ri mfenihu. Ha hinxka pöhu gatho nõ'ö kut'a hár ne ar jö'i, hingi tsa da ts'oki.

7.19 Ngetho hingi tsinga hár mfeni, hõnse tho hár mu, ne da 'yei xta ñ'exjo.

Bi mö njap'u, ne mi ñ'udi gatho ya ñhuni xint'axi.

7.20 Ne mi enõ:

—Gatho nõ'ö ponga hár mfeni, nõ'ö hö, japi da ts'oka ar jö'i.

7.21 Ngetho ka bi ehnu ya ts'omfeni, ya ts'inga nthöti, ya m'engwi jö'i, ar ntho,

7.22 ar mfë, ar nhem'ets'i, ya ts'om'ui, ar nhemhñö, ar nhe'behñö, ar hyoke, ne da 'yomba ar 'bede ma'ra, ar ñ'ets'i, ne ar k'at'amfeni.

7.23 Gatho nuya ts'okiyu, di bõnga mbo, ne ts'oka ya jö'i.

9.2-8

Bi mponga ar 'bai ar Hesu

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

9.2 Mi tho 'rato mpa ar Hesu bi zixa ar Pedro, ar Hakobo ne ar Xuwa, bi boxaseyu ha n'ar t'ohõ mar ñhets'i. Mi zoñ'u bi mponga ar 'bai ar Hesu hár nthandi'u.

9.3 Ne ar he xa mi hyats'i, bi t'axki ngu ar tse. Hinjo'owa har ximhai n'ar meni da tsa da japi da t'axki njangu'ö.

9.4 N'a mbi hyandatho yá maxte mi 'bahnu ar Elia ne ar Moise mi nõwi ar Hesu.

9.5 Nu'mú ar Pedro bi 'ñemba ar Hesu:

—Ma tsi Utate'i, xiñho ga 'buhwa. Te gi mö, ga hoje hñu ya m'et'e, n'a habu gi 'buke, n'a habu da m'u ar Moise, ne man'a habu da m'u ar Elia.

9.6 Ar Pedro mi mönga njap'u, ngetho himi pödi teme nda mö, xa xki zuyü.

9.7 N'a mba eta n'ar gui bi go'mtho, ne bi nhekinu n'ar mhö bi 'ñenõ:

—Gehnu ma hmöka T'u. 'Yohu nõ'ö xi'ahu.

9.8 M'efa mi mengi bi hyant'u man'agi, hõnse ar Hesu mi 'bahnu.

12.28-31

Ar döta 'bepate

(Mt. 22:34-40)

12.28 Bi wat'a n'ar böt'ofõ xki 'yode xki dödi xiñho, ne bi 'yambabi:

—Ndana ar 'bepate töpa ar nsu gatho nu ma'ra.

12.29 Ar Hesu bi döti:

—Nunar 'bet'o 'bepate gehnu: Ha gi ohu, menguhu Israel. Ar tsi Hmu ma Jöhu, n'atho.

12.30 Xa gi 'ñet'a ri mu, gi hñuxa ri mfeni, gi 'yent'a ri te ne ri ts'edi gi mö Jö ri Hmu. Gehnu ar 'bepate töte ar ts'edi.

12.31 Ne nor ñoho di hñöts'i: Gi mö ri mijö'wi ngu gi mhöse. Hiñ'otho man'ar 'bepate di töte ár nsu.

14.10-11

Ar Huda bi mö nda da ar Hesu

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

14.10 Ar Huda Iskariote 'mu, n'a nu'u 'ret'amayoho yá maxte, bi ma ba k'önga ya ndömöjö, mi ne nda datwa ar Hesu.

14.11 Nú'mu mi 'yö'u xa bi njohya, ne bi ñöt'i nda umba ar bojö. Ha nunar Huda mi honi hanja nda tsä nda datwabi'u.

14.44-46

14.44 Ha nö'ö togo mi da, xki nkohwi ya jö'i ne xki 'ñembabi:

—Nö'ö togo gi hyanthu ga tsuspa ár hmi, gehnu gi hoñhu. Juhu ne xothu xiñho gi tsixu.

14.45 Nu mi zoho, dama bi wat'a habu mi 'ba ar Hesu, ne bi 'ñembabi:

—Utate.

Ne bi zuts'i.

14.46 Nuya jö'i 'mu, dama bi wat'i ne bi gu ar Hesu.

15.6-15

Ar Hesu bi t'ent'i nda tho

(Mt. 27:15-31; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

15.6 Ar ndö xki nzöi nda hyekwa n'ar 'yofadi har dango nö'ö nda 'ya'u.

15.7 Ne mi onu n'a már thuhu Baraba, xki jot'wi yá ñ'ohu, ngetho xki ñhote nú'mu xki njuts'i nda ntukwi ar ndö.

15.8 Ne mba e gatho ya jö'i, bi ndui bi 'yapabi nda umba ngu xki nzöi mi umba tat'a dango.

15.9 Har Pilato bi dötwabi'u njawa:

—Ha gi ne ga hek'ahu ár Ndö ya xodyo.

15.10 Mi pö'ö xki ndatwabi ngetho xki zot'wa yá mu nuya ndömöjö.

15.11 Ha nuya ndöyu mi ka ya jö'i nda 'ya'u nda the ar Baraba.

15.12 Ar Pilato bi dödi ne bi 'ñembabi'u:

—Tema gi nehü ga japka nö'ö gi emfu ár Ndö ya xodyo 'mu.

15.13 Ne nu'u bi mengi bi mafi, mi eñ'u:

—Tsuta har pont'i.

15.14 Ar Pilato mi embabi:

—Tema ts'oki xi 'yotnu.

Ha nu'u xa bi gahni bi mafi mi eñ'u:

—Tsuta har pont'i.

15.15 Ha nu ar Pilato mi ne nda gohwi xiñho ya jö'i, jange bi xoka ar Baraba. Ha nu ar Hesu bi mö nda n'wext'i, ne bi datwa ya jö'i nda tsuta har pont'i.

15.33-39

Ar Hesu bi du

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

15.33 Nu mi zonga madempa bi m'exui xoge ar ximhai, ne bi wadi mi zot'a hñunde.

15.34 Nu mi zonga hñunde, ar Hesu bi 'ñenö nts'edi:

—Eloi, Eloi lama sabaktani, —pontho da 'ñenö: Ma tsi Dada'i, ma tsi Dada'i, yo'ö xka hyegase.

15.35 'Ra nuya mi 'buhnü mi 'yode bi 'ñeñ'u:

—Hyanthū hanja zo ar Elia.

15.36 Ne bi nixt'i n'a, ma ba po n'ar xi'yo har ixkat'afi. Bi tuta ha n'ar xithi ne bi kwatwa hár ne, ne bi 'ñeñ'ö:

—Hyehu, ma ga to'mhu ha da e ar Elia da mats'i.

15.37 Har Hesu bi mafi nts'edi, ne bi du.

15.38 Nu'mú bi xita made ar döta dutu mi naxa mbo har dönga nijö, mi kot'a habu xa mar nsunda, ba ndu mañö bi göxa hai.

15.39 Ha nunar döndogu mi 'bahnu mi ñhandwi ar Hesu, mi hyandi bi du njap'u xki wadi bi mafi nts'edi, bi 'ñeñ'ö:

—Xa majöni nunar ñ'ohonu már T'u Jö.

15.42-46

Ár nt'agi ar Hesu

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

15.42 Nú'mu 'butho nda yu ar hyadi nor pa'ö ar ñhoki, nunar hyax'öp'u mar pa ntsaya,

15.43 nunar Huse me Arimatea mi 'buhwi ar mhunts'andö, ne xa mi nhumañho, mi to'mi nda hyandwa ár ts'ut'wi Jö n'ehe, bi zeta ár mu ne bi yut'i ma ba ñöwi ar Pilato, bi 'yapa nda umba ár ndo'yo ar Hesu.

15.44 Ar Pilato xa bi 'yotho mi 'yode xki du. Bi zofo nda e ar döndogu nda 'yambabi ha majöni xki du.

15.45 Ne mi wadi bi ñamajöni ar döndogu, bi t'umba ar Huse ár ndo'yo ar Hesu.

15.46 Ar Huse bi ñanga n'ar t'axdutu, ne bi kö'mba ár ndo'yo har pont'i. Bi mats'i, ne bi 'yent'a ha n'ar t'agi xki nsá'ma ha n'ar ndodo, ne bi tönga n'ar döta do bi gotwa ár goxthi ar t'agi.

16.1-7

Ar Hesu bi mengi bi nte

(Mt. 28:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16.1 Nu mi tho ar pa ntsaya, ar Maria me Magdala, ar Maria ár nönö ar Hakobo, ne ar Salome, bi ñanga ya hogañuni ma nda go'spa ár ndo'yo ar Hesu.

16.2 Ne ár hyax'ö ra n'itho ár ndui ar hñöto, ba e'u har t'agi, mi k'onts'a ar hyadi.

16.3 Nu mi 'yo har 'ñu, mi ense'u n'a ngu n'a:

—Xipyá, togo da hñögagihuts'u ar do kot'a ar t'agi.

16.4 Ne mi hyant'u, bi nu'u xki thöka ar do. Nunar donu xa mar döta.

16.5 Ne nu mi yut'u har t'agi, bi hyant'u mi huhnu har ñ'ei n'ar bötsi, mi he n'ar t'axhe mi jut'atho. Ne xa bi zu'u.

16.6 Ne nunu bi 'ñembabi'u:

—Yo gi ntsuhu. Gi hoñhu ar Hesu me Nasare nö'ö togo bi ts'uta har pont'i. Bi mengi bi nte. Ndi, hyanthū habu bi 'begi, hinte jawa.

16.7 Jange di möhu ba xipabihu yá maxte ne ar Pedro: Bi m'et'o di ma Ngalilea, ja gi hyanthunu ngu bi xi'ahu.

16.15-16

16.15 Ne bi 'ñembabi'u:

—Di möhu xoge ár nxidi ar ximhai, ne xipabihu gatho ya jö'i ar hoga mhö.

16.16 Nö'ö togo da ñ'emui ne da nxixthe, ma da mpoño. Ha nö'ö togo hinda ñ'emui, ma da t'ent'i da hñömba ár mfei Jö.

16.19-20

Ar Hesu bi njuts'i bi ts'ixa mhets'i

(Lk. 24:50-53)

16.19 Mi wadi bi zo yá maxte, ar tsi Hmu bi njuts'i bi ts'ixa mhets'i, ne bi hñuxa hár ñ'ei Jö.

16.20 Ne nuyü bi boni hagatho, ma ba mönga ar hoga mhö. Ne ar tsi Hmu mi fäts'i, ne mi umba ár ts'edi ár mhö ha ya nt'udi mi ot'ü. Dá njap'ü.